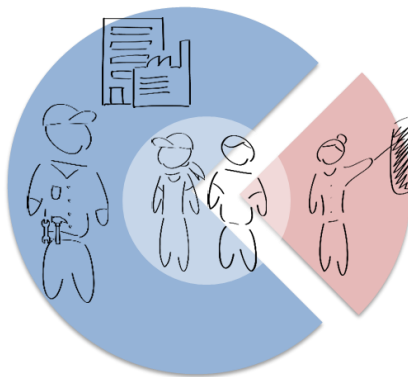

AAP-ja në formë të dyfishtë

Arsimi dhe Aftësimi Profesional në Gjermani

Funded by

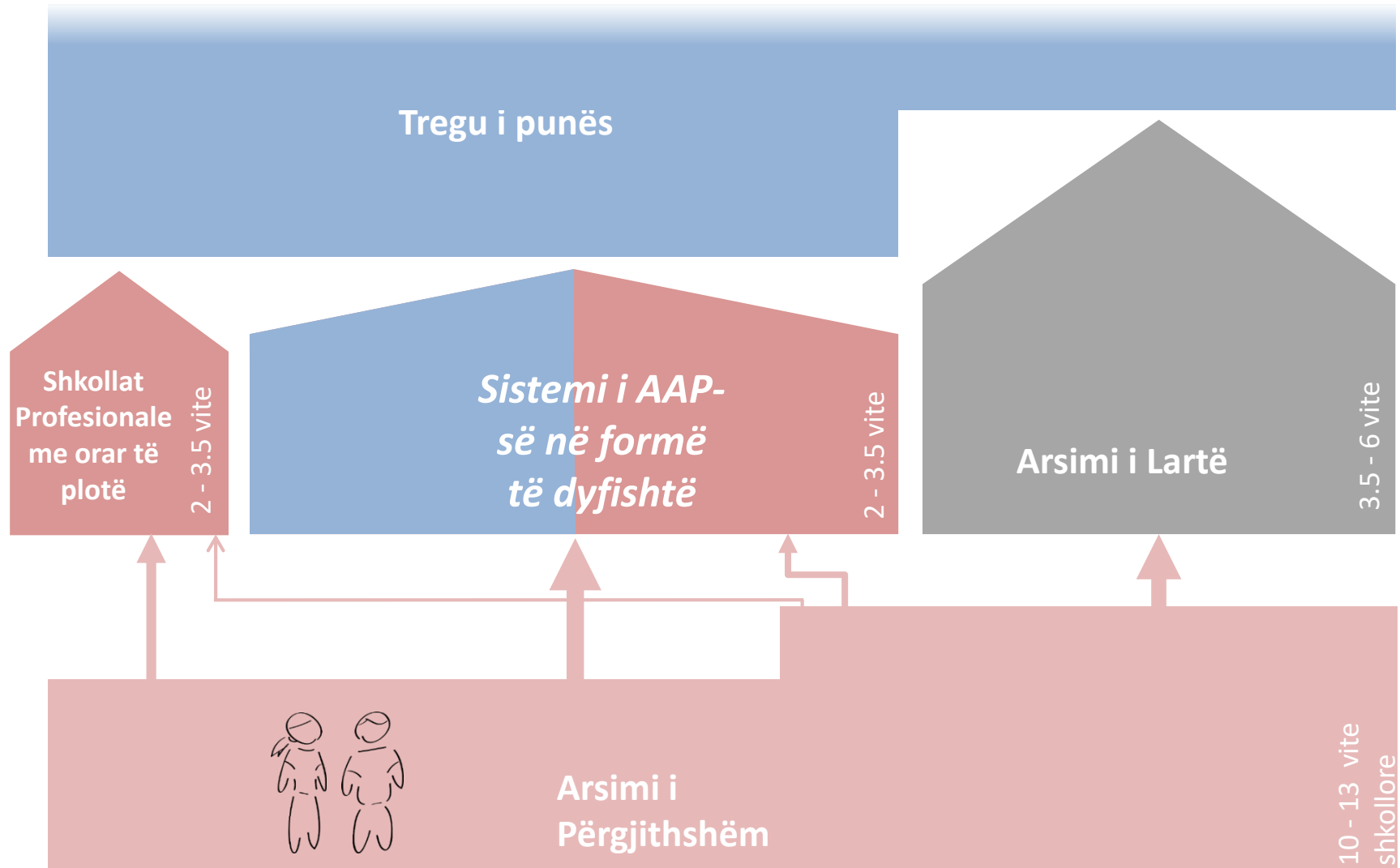

on the basis of a Decision
by the German Bundestag

Përmbajtja

- I. Përmbledhje
- II. Si funksionon *AAP-ja në formë të dyfishtë*
- III. Përfitimet dhe sfidat aktuale
- IV. Kushtet: pse funksionon *AAP e dyfishtë* në Gjermani
- V. Përfundimi: *5 Karakteristikat e cilësisë së AAP-së*
- VI. Informacione shtesë
- VII. Kryesore

I. Përmbledhje – AAP-ja e dyfishtë: një rrugë e zakonshme për punësim

I. Përmbledhje - fakte dhe shifra të AAP-së në formë dyfishtë

Kursantët

- Mesatarisht, **52.9%** e popullsisë hyn në AAP në formë të dyfishtë,
- **92.6%** nga të cilët diplomohen nga AAP në formë të dyfishtë
- **1.32 milion kursant** në **325** profesione të njohura trajnimi
- **4.9%** e të gjithë të punësuarve janë kursantë
- **Siguri e lartë e punësimit** (96.4% e të diplomuarve të AAP-së në formë të dyfishtë janë punësuar, vetëm 82.1% e të punësuarve në mesin e personave që janë të pa trajnuar)
- Marrin **kompensim mesatar të trajnimit** prej rreth 908 € në muaj

Punëdhënësit

- **427,227** nga gjithsejtë **2.16 milion kompani** ofrojnë trajnime (**19.8%**)
- Trajnojnë më shumë se **500,000** kursantë të rinj çdo vit
- Punësojnë **74%** të kursantëve të AAP-së në formë të dyfishtë si punonjës të përkohshëm ose të përhershëm pas trajnimit
- Punëdhënësit investojnë mesatarisht **€ 18,000 për stazhier çdo vitit** (62% e të cilave janë pagesa për trajnim)
- **70% e investimeve rifinancohen** nga kontributi produktiv i kursantëve gjatë periudhës së trajnimit

Qeveria

- I ndan shpenzimet me punëdhënësit për sistemin e AAP-së
- Shpenzimet publike për AAP në formë të dyfishtë: **6.84 miliardë euro**
- 3.07 miliardë euro për 1,550 shkolla profesionale publike që ofrojnë AAP me kohë të pjesshme
- 2.39 miliardë euro për drejtimin, monitorimin dhe masat mbështetëse të mëtejshme
- **Punëdhënësit kontribuojnë 7.7 miliardë euro** (= kostoja neto e përgjithshme e AAP-së në formë të dyfishtë 2012/2013, kostoja bruto = 25.6 miliardë euro)

Kontribuon në

Ekonomia Kombëtare/Shoqëria

- **Konkurrueshmëri e fortë e NVM-ve** në tregjet ndërkombëtare
- Papunësi relativisht e ulët e të rinjve në Gjermani (4.7%)

Burimet:

Raporti i të dhënave BIBB (2019),
Zyra Federale e Statistikave

II. Si funksionon AAP në formë të dyfishtë

1. Motivimi për kyçje në AAP-në në formë të dyfishtë
2. Kontratë trajnimi
3. Dy vende të koordinuara të mësimit
4. Ekzaminime të pavarura
5. Çelës për një karriere profesionale
6. Akterët monitorojnë, mbikëqyrin dhe mbështesin
7. Standardet e AAP në formë të dyfishtë bazuar në kërkesat e botës të punës
8. Kuadri ligjor gjithëpërfshirës

1. Motivimi për kyçje në AAP-në në formë të dyfishtë

Të rinjtë

"Unë dua të bëhem një ..."
(p.sh. Montues i
Mekatronikës)

Kërkoni dhe gjeni një vend trajnimi

- **Kërkoni** informacione për punëdhënësit lokal që ofrojnë AAP
- **Hulumtoni** oferta për vende trajnimi
- **Aplikoni** për vende trajnimi në kompani
- **Përzgjidhni** një kompani

1. Motivimi për kyçe në AAP në formë të dyfishtë

Punëdhënësi

" Dua punonjës që me kompetencë mund t'i përmbushin detyrat dhe obligimet e nevojshme në kompaninë time, tani dhe në të ardhmen."

" Dua që punëtorët të jenë besnikë ndaj kompanisë sime."

" Dua kontribut produktiv dhe inovativ nga kursantët."

" Dua të kursej kostot e familjarizimit në punë dhe ato të ri-trajnimit."

" Kam një përgjegjësi sociale për ofrimin e trajnimeve."

" Dua të ofroj trajnim."

Kërkoni dhe gjeni një kursant

- Merrni certifikimin për të ofruar trajnim
- Ofroni vendeve trajnimi
- Vlerësoni aplikimet e kursantëve
- Zgjidhni personin në moshë të re për AAP

1. Motivimi për kyçje në AAP në formë të dyfishtë

Qeveria

"Për zhvillimi dhe rritje ekonomike kombëtare , nevojiten punëtorë me kualifikim të lartë."

" Buxhetet e qeverisë për ofrimin e AAP-së janë të kufizuara."

" Të gjithë të rinjtë kanë nevojë për arsim të mesëm në mënyrë që ata të mund të arrijnë potencialin e plotë si qytetarë."

" Të rinjtë duhet të jenë të pagatitur për tregun e punës sot dhe nesër në mënyrë që ata të gjejnë punë."

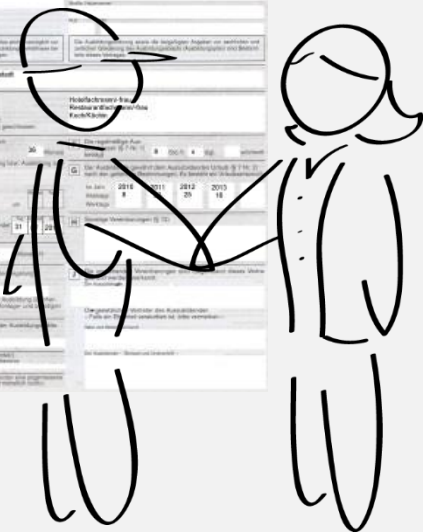
" Ne duhet të forcojmë dhe rregullojmë AAP-në e dyfishtë."

Masat mbështetëse

- **Krijimi i** kornizës ligjore për rregullimin e AAP-së në formë të dyfishtë
- **Delegoni** autoritetin tek akterët (organizatat e odave, punëdhënësit, sindikatat, institucionet qeveritare)
- **Qasje** e hapur në AAP në formë të dyfishtë për të gjithë, pavarësisht nga kualifikimi paraprak
- **Përfshini** AAP-në në formë të dyfishtë në arsimin e mesëm të detyrueshëm
- **Ofroni** një pjese të AAP –së në formë të dyfishtë në shkollat publike profesionale
- **Siguroni** qasje të diplomuarve të AAP-së në formë të dyfishtë në arsimin e lartë
- **Monitoroni dhe zhvilloni** AAP-në në formë të dyfishtë bazuar në hulumtimin institucional të AAP-së (BIBB)

2. Kontrata e trajnimit

Pika nisja për AAP në formë të dyfishtë

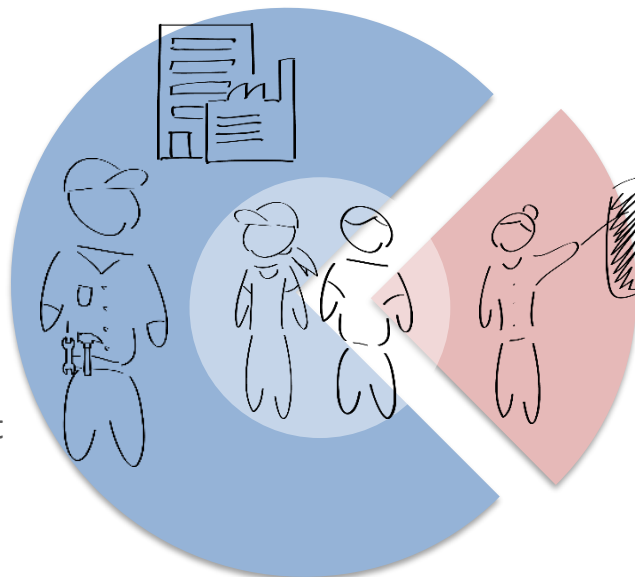
- Ngjashëm me një **kontratë pune**
- **Baza ligjore** për trajnimin brenda kompanisë në AAP në formë të dyfishtë
- Ofrohet dhe regjistrohet nga organizatat e odave
- **Rregullon :**
 - Kohëzgjatjen e trajnimit
 - Fillimin dhe përfundimin e trajnimit
 - Kohën e periudhës sprovuese
 - Pushimet
 - Përmbajtjen e trajnimit
 - Mëditjet për Trajnim
 - Ndërprerjen e kontratës
- Nënshkrimi i një kontrate trajnimi krijon një marrëdhënie formale trajnimi midis kompanisë dhe kursantit

Fillimi i mësimit të bazuar në punë në AAP në formë të dyfishtë

3. Dy vende të koordinuara për mësim

2 vende të koordinuara për të mësuar («në formë të *dyfishtë*») për secilin program të AAP-së

70% e AAP-së
në kompani

Trajnimi brenda kompanisë

- Baza ligjore: kontrata e trajnimit
- Kompania i paguan kursantëve “mëditjen e trajnimit”
- Kompania ofron trajnime sistematike në kushte pune të përditshme (me trajner brenda kompanisë, pajisje të përditësuara etj.)

30% e AAP-së
në shkolla profesionale

Arsimi në shkolla profesionale

- Baza ligjore: ligji i arsimit të detyrueshëm
- Qeveria lokale financon shkollat profesionale publike (objektet, mësimdhënësit, etj.)
- Shkollat profesionale mbajnë ligjërata pa pagesë në lëndët profesionale (2/3) dhe arsimin e përgjithshëm (1/3)

Përafërsisht kohëzgjatja e AAP-së në formë të dyfishtë: 2 - 3.5 vjet

3. Dy vende të koordinuara për mësim

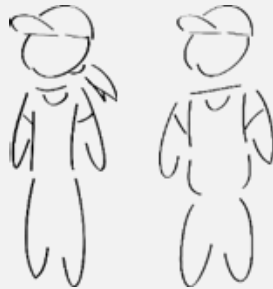
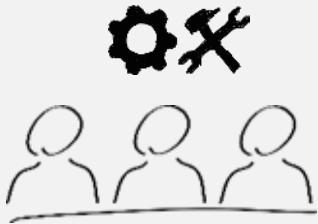
Plani i trajnimit të AAP-së në formë të dyfishtë për një profesion të caktuar (shembull)

E hënë	E martë	E mërkurë	E enjte	E premte
Trajnime brenda në kompani - Të bazuara në standardet e trajnimit brenda në kompani (standardet minimale) të përcaktuara në "rregulloret e trajnimit" - Hap pas hapi, kursantët marrin përsipër detyra dhe obligime në vendin e punës, dhe në këtë proces kontribuojnë në prodhimin 			Arsimi në shkollat profesionale - Të bazuara në standardet e arsimit profesional të përcaktuara në kurrikulën kornizë për lëndët profesionale (2/3) - Të bazuara në kurrikulën kornizë për lëndët e përgjithshme në shkollë (1/3) - Mësimi me bazë në klasë 	

AAP brenda në kompani dhe arsimi në shkollë profesionale mund të mbahen/zhvillohen edhe në blloqe të veçanta afatgjata.

4. Ekzaminimi i pavarur

Bordi i ekzaminimit shumëakterësh

Ekzaminimi përfundimtar

- Organizuar nga organizatat e odave

Bordi i ekzaminimit

- Përbërë nga përfaqësuesit e:
 - Punëdhënësve
 - Punonjësve
 - Mësimdhënësve të shkollave profesionale (qeveria)
- Në përgjithësi, nuk përfshihen ata që kanë trajnuar kursantët
- I vlerëson dhe i noton praktikantët

Çertifikata e AAP të dyfishtë

- Lëshuar nga organizatat e dhomave
- Njihet në nivel kombëtar nga qeveria

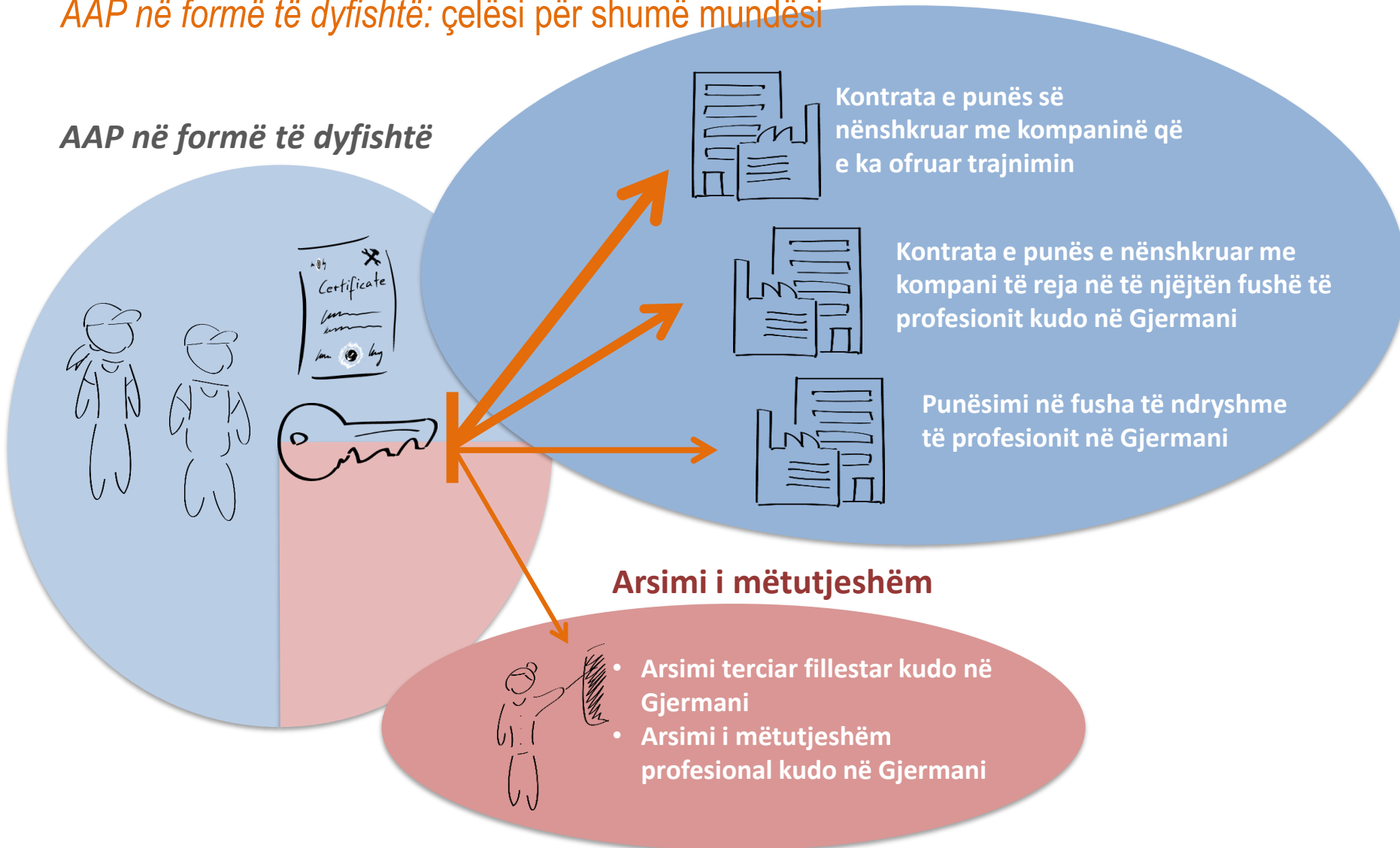
Kontrata e trajnimit përfundon | Karriera profesionale fillon

5. Çelësi për një karriere profesionale

AAP në formë të dyfishtë: çelësi për shumë mundësi

Tregu i punës

AAP në formë të dyfishtë

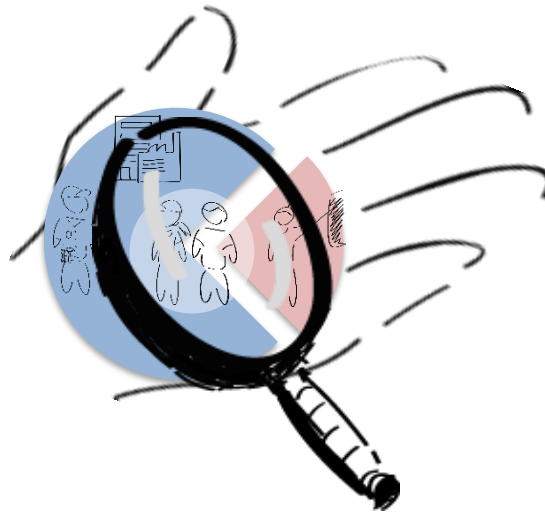
6. Akterët monitorojnë, mbikëqyrin dhe mbështesin

Komuniteti i biznesit, partnerët shoqëror dhe qeveria janë të gjithë të përfshirë në AAP-në në formë të dyfishtë

Organizatrat e Odave

- Këshillojnë kompanitë mbi AAP-në
- Trajnojnë trajnerët në kompani
- Vlerësojnë dhe certifikojnë kompanitë dhe trajnerët për ofrimin e trajnimit brenda në kompani
- Monitorojnë trajnimin e brendshëm në kompani (objektet, instruktorët, etj.)
- Mbështesin kompanitë në gjetjen e trajnerëve
- Regjistrojnë kontratat e trajnimit
- Organizojnë provimet e përkohshme dhe përfundimtare
- Ndërmjetësojnë mosmarrëveshjet ndërmjet kursantëve dhe kompanive
- Organizojnë evenimente

Partnerët shoqërorë

- Sindikatat e punës dhe shoqatat e punëdhënësve negociojnë mëditjet e trajnimit për kursantët
- Këshillat e punës monitorojnë trajnimin brenda në kompani
- Përfshihen në zhvillimin e standardeve të trajnimit brenda në kompani
- Janë pjesë e bordeve të ekzaminimeve

Qeveria

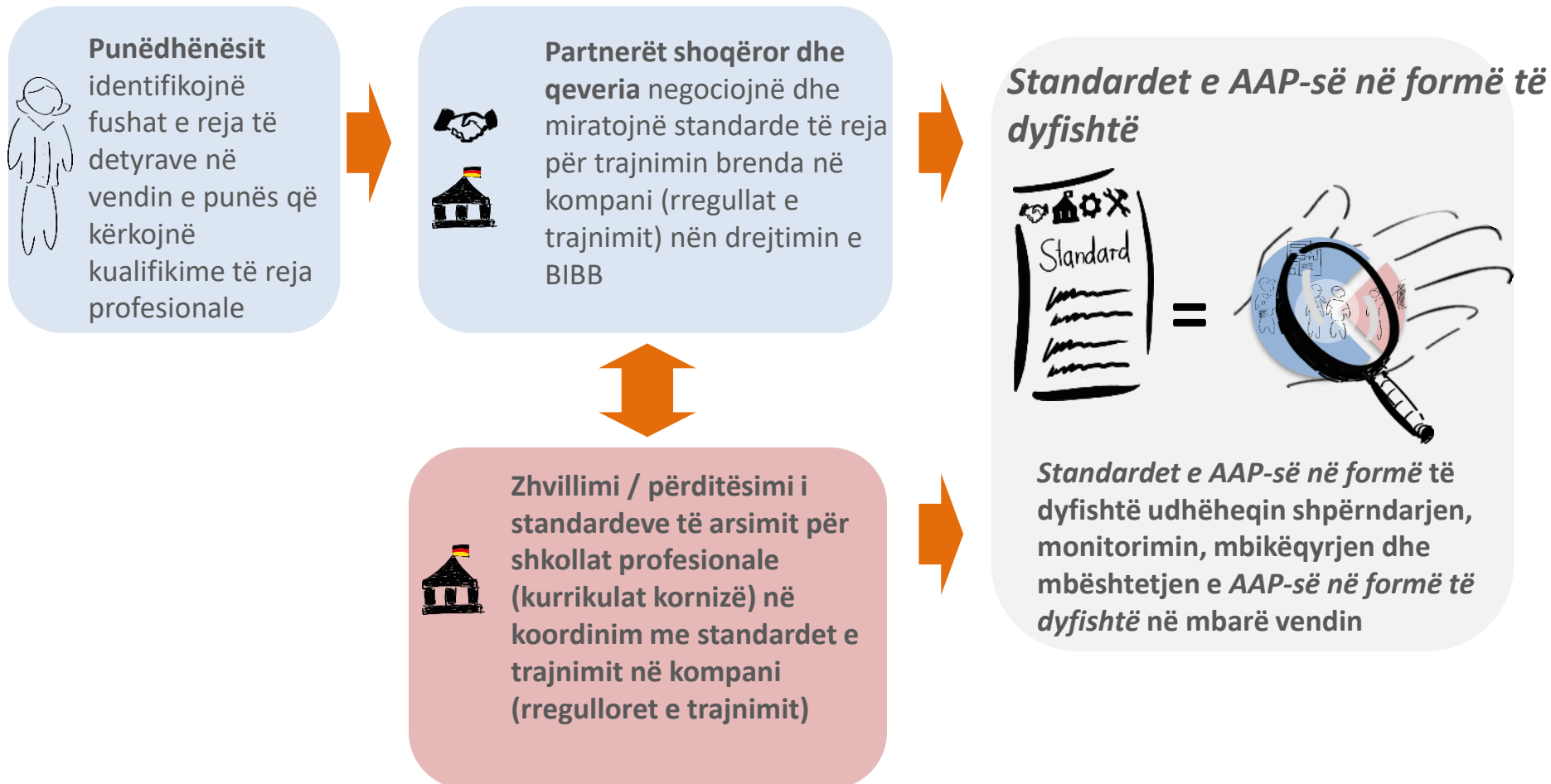

- Financon, mbikëqyr dhe monitoron sistemin e shkollave publike profesionale
- Qeveria federale kryen kërkime të institucionalizuara të AAP-së (BIBB)
- Organizon zhvillimin (e vazhdueshëm) të standardeve të AAP në formë të dyfishtë
- Ofron mbështetje për të papunët dhe të pafavorizuarit për regjistrimin në AAP në formë të dyfishtë
- Ofron mbështetje për personat me aftësi të kufizuara për regjistrim në AAP në formë të dyfishtë
- Ofron orientim profesional
- Ngrit ndërgjegjësimin rreth AAP-së në formë të dyfishtë

7. Standardet e AAP-së në formë të dyfishtë bazuar në kërkesat e botës së punës

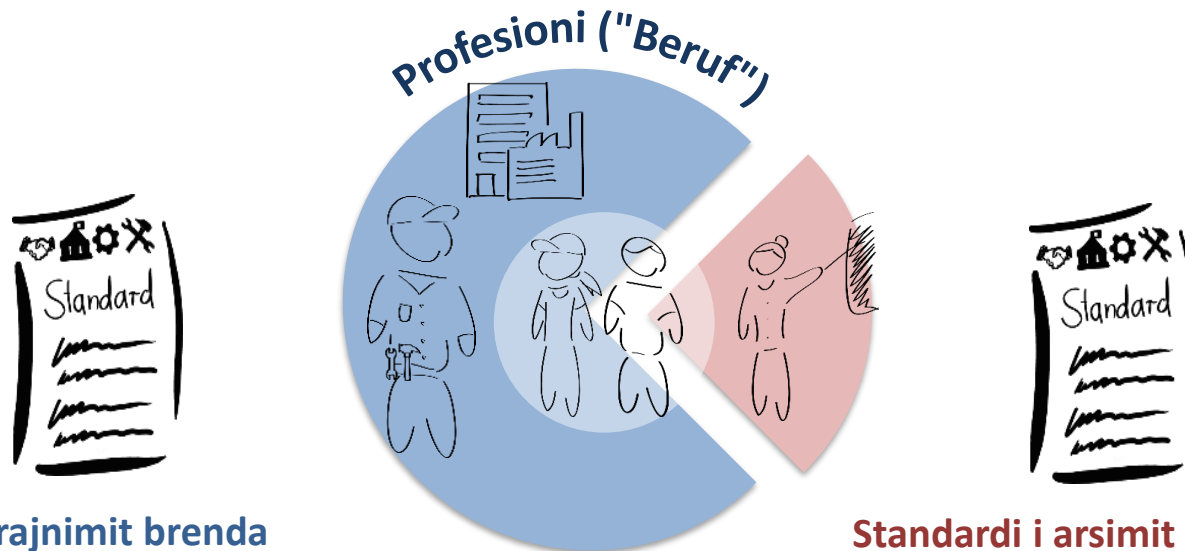
Përpjekjet për përditësimin / zhvillimin e standardeve kombëtare të AAP –së në formë të dyfishtë nga ana e ekonomisë

Kohëzgjatja: 1 vit maksimalisht

7. Standardet e AAP-së në formë të dyfishtë bazuar në kërkesat e botës së punës

Standardet e AAP-së në formë të dyfishtë të orientuara nga kërkesa që udhëheqin ofrimin e AAP-së në të dyja vendet të mësimin

Standardi i trajnimit brenda në kompani ("rregulloret e trajnimit") përfshin

- Një grup kompetencash për profesionin që do t'iu trajnohen kursantëve (profili/standardi profesional)
- Si duhet një kompani t'ua mësojë këtë profesion, si kërkesa minimale (standardi i trajnimit)
- Çka duhet të dijë kursanti për ta kaluar provimin (standardi i ekzaminimit)

Standardi i arsimit profesional ("kurrikula kornizë") përfshin

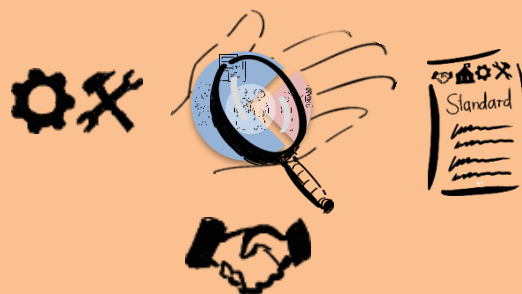
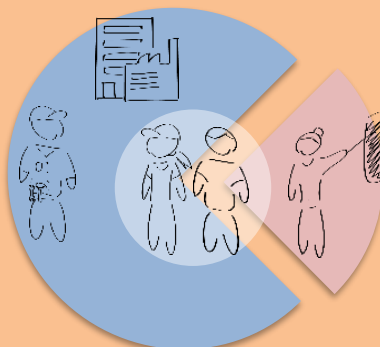
- Objektivat e të mësuarit dhe përmbajtjen (të strukturuar në "fushat e të mësuarit") që përbëjnë bazën për shkollimin në lëndët profesionale në shkollën profesionale
- Lëndët profesionale ofrojnë teorinë profesionale të nevojshme për të punuar në një profesion të caktuar

8. Korniza ligjore gjithëpërfshirëse

Të gjitha aspektet e AAP-së në formë të dyfishtë të inkuadruar nga sistemi i ligjeve

Akti i Trajnimit Profesional

P.sh.

- Akti i Mbrojtjes së të rinjve në Punë
- Kodi i Tregtisë dhe Zejtarisë
- Akti i Marrëveshjeve Kolektive
- Akti për zgjidhjen e përkohshme të Rregulloreve që rregullojnë Odat e Industrisë dhe Tregtisë

P.sh.

- Ligji për arsimin e detyrueshëm
- Ligjet e shkollave rajonale
- Marrëveshje e përbashkët për koordinimin e rregulloreve të trajnimit dhe kurrikulave kornizë

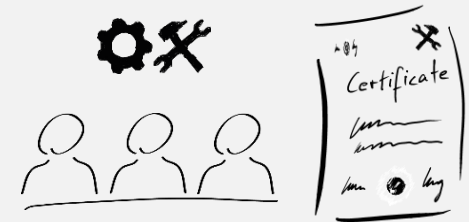
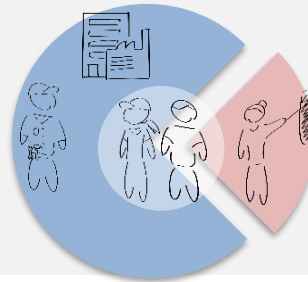
- Ligji themelor për Republikën Federale të Gjermanisë - Neni 12 [Liria e zgjedhjes së profesionit]

Përmbledhje - Si funksionon AAP në formë të dyfishtë

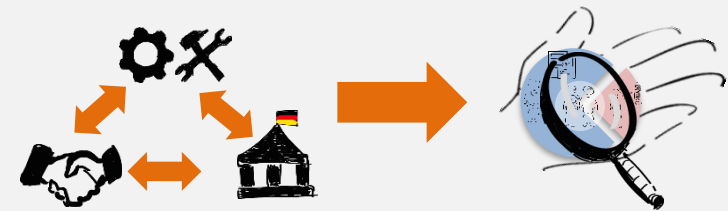
Është nënshkruar kontrata e trajnimit

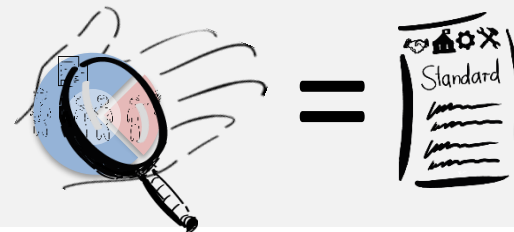
Të mësuarit brenda procesit të punës dhe ekzaminimit të pavarur

Akterët mbështesin dhe sigurojnë cilësinë e AAP-së në formë të dyfishtë bazuar në konsensus

Standardet e AAP në formë të dyfishtë janë kombëtare, të përditësuara dhe të orientuara nga kërkesa

AAP në formë të dyfishtë është pjesë e kornizës Akti i Trajnimit Profesional ligjore

Përmbledhje - AAP në formë të dyfishtë: dy botë nën një çati

Bota e Punës

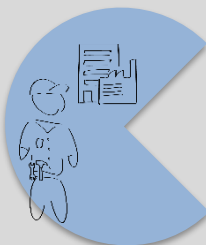

Bota e Arsimit

Profesioni

Kompania

«Dyfishët "= 2 vende të të mësuarit

Shkolla profesionale publike

Punëdhënësi

Kursanti

Organizatat e Odave dhe partnerët shoqëror

Përcaktoni, mbikëqyrni dhe monitoroni
përmbajtjen e trajnimit brenda në
kompani bazuar në konsensus

Qeveria (federale dhe shtetërore)

Ofron kornizën ligjore, hulumtimin e AAP-së
dhe burimet për AAP-në në shkollë, i delegon
autoritet partnerëve shoqëror dhe odave

III. Përfitimet e AAP-së së dyfishtë

Praktikantët

- Fitoni aftësi profesionale të nevojshme për mundësitë e punësimit dhe të ardhurave fitimprurëse
- Fitoni shtesa të trajnimit gjatë trajnimit
- Mësoni në mjedisin e vërtetë të punës (makineri, proceset e punës)
- Mësoni si të identifikoheni me kompani dhe profesion
- Bëhuni i aftë dhe i certifikuar për t'u qasur në mundësi të ndryshme profesionale dhe arsimore

Punëdhënësit

- Fitoni punonjës shumë kompetentë që plotësojnë nevojat e kompanisë (kundrejt punësimit nga jashtë)
- Përmirësoni produktivitetin si dhe cilësinë e shërbimeve dhe produkteve
- Kurseni kostot e rekrutimit dhe rikualifikimit
- Realizoni kthim të lartë të investimit në një afat të gjatë
- Merrni pjesë në përcaktimin e përmbajtjes së trajnimit të bazuar në kompani dhe zhvillimin e standardeve
- Mbështetni përgjegjësinë sociale të korporatës (CSR)

Qeveria

- Shërben shpërblime politike të ndikimit pozitiv ekonomik dhe shoqëror të AAP-së së dyfishtë
- Përmush kërkesën e tregut kombëtar të punës për punë të kualifikuar me kontribut të punëdhënësve (trajnime)
- Ka sistemin e AAP shumë të aftë për modernizimin e vet (në përputhje me ndryshimet teknologjike)
- Të aftë për të menaxhuar në mënyrë efikase sistemin e AAP-së dhe për të siguruar cilësinë e tij
- **Forcon formalizimin e ekonomisë duke rregulluar trajnimin në kompani**
- Fiton tregues të hershëm të kërkesës / furnizimit të tregut të punës

Kontribuon në

Shoqëria / Ekonomia Kombëtare

- Performanca ekonomike dhe konkurrueshmëria
- Përputhja e tregut të punës (punëdhënësit / punonjësit)
- Integrimi social dhe ekonomik i të rinjve (përfshirja)

III. Sfidat aktuale për AAP-në e dyfishtë

Praktikantët

- Gjetja e një vendi trajnimi të *AAP-së të dyfishtë*: numri i aplikantëve të pa venduar për *AAP të dyfishtë* (2018: 78,600); numri i kompanive (sidomos NVM) që ofrojnë *AAP të dyfishta* nga 24% (2009) në 19.8% (2017)
- Rritja e kërkesave në vendin e punës/mësimi (gjuhë të huaja, etj.)
- Përmirësimi i mundësive të mësimi jetëgjata në *AAP të dyfishtë* (sidomos për aplikantët më të vjetër)
- Fitimi i qasjes në *AAP të dyfishtë* dhe puna përmes kompetencave të fituara në mënyrë joformale

Punëdhënësit

- Gjetja e të rinjve për *AAP të dyfishtë*: numri i vendeve të lira të trajnimit që rriten nga viti 2010: 19,800 deri në vitin 2018: 57,700
- Gjetja e trajnerëve kompetentë për *AAP të dyfishta* të cilët kanë aftësitë, njohuritë dhe qëndrimet e nevojshme për të hyrë në *AAP të dyfishtë* ("trainability")
- Përfshirja e njerëzve me aftësi të kufizuara
- Përfshirja e numrit të madh të emigrantëve që nga viti 2015

Qeveria

- Ballafaqimi me mungesën e pritshme të punëtorëve të kualifikuar
- Ballafaqimi me rënien në furnizimin e të rinjve për tregun e punës shkaktuar nga ndryshimet demografike
- Kundërshtimi i tendencës ku gjithnjë e më shumë të rinjtë zgjedhin universitetin *mbi AAP-në e dyfishtë*
- Ballafaqimi me pabarazi të forta rajonale në lidhje me kërkesën dhe furnizimin në vendin e trajnimit të *AAP të dyfishtë*
- Përfshirja e njerëzve me aftësi të kufizuara
- Përfshirja e numrit të madh të emigrantëve

Kontribuon në

Shoqëria / Ekonomia Kombëtare

- Shumë njerëz kanë vështirësi të hyjnë në *AAP të dyfishtë* dhe kështu edhe tregun e punës dhe punësimin fitimprurës
- Vështirësi në përmbushjen e kërkesës së punëdhënësve për punëtorë të kualifikuar

IV. Kushtet: Pse AAP-së në formë të dyfishtë funksionon në Gjermani

- **Historia e gjatë e AAP-së në formë së dyfishtë**
- **Struktura ekonomike** e zhvilluar në mënyrë të konsiderueshme përkthehet në kërkesë të lartë për punonjës të kualifikuar në tregun e punës
- **Ndërmarrje të forta të vogla dhe të mesme (NVM)**
- **Interes, angazhim dhe aftësi** të kompanive për të trajnuar
- **Përfaqësimi i fuqishëm dhe kompetent** i interesave të punëdhënësve dhe punonjësve (organizatat e odave / sindikatat e punës)
- Pranimi i gjerë i standardeve të AAP-së nëpërmjet përfshirjes së fuqishme të partnerëve socialë në AAP dhe **kulturën e angazhimit bashkëpunues**
- **Kapacitet të fortë rregullator** të qeverisë
- **Mësimdhënës dhe trajnerë kompetentë të AAP-së**
- Sistemi i arsimit të përgjithshëm i bën **të rinjtë të gatshëm për AAP**

V. Përfundimi: 5 Karakteristikat e Cilësisë së AAP

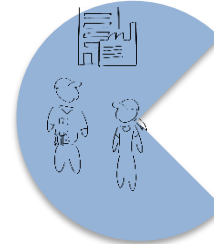
1. **Bashkëpunimi i qeverisë, komunitetit të biznesit dhe partnerëve shoqëror**

P.sh. bordi i ekzaminimit, standardet e AAP-së

2. **Mësimi gjatë procesit të punës**

P.sh. trajnimi brenda në kompani= 70 %

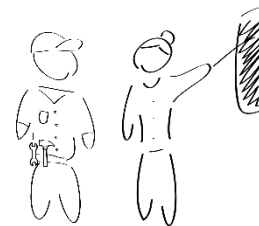
3. **Pranimi i standardeve kombëtare**

P.sh. Standardet e AAP-së në formë të dyfishtë, certifikata e odës

4. **Stafi i kualifikuar i AAP-së**

P.sh. trajnuesit dhe mësimdhënës kompetent të AAP-së

5. **Hulumtimi dhe këshillimi i institucionalizuar**

P.sh. Raporti Kombëtar i AAP për BIBB, standardet e AAP

VI. Burime të mëtejshme

Fakte dhe shifra

- Raporti i AATP për BIBB ([link](#))
- Zyra Federale e Statistikave ([link](#))
- Portali i të Dhënave BMBF ([link](#))

Standardet e AAP-së së dyfishtë

- Broshura e BIBB: Rregulloret e aftësimit profesional dhe procesi prapa tyre ([link](#))
- Shembull: rregullorja e trajnimit dhe kurrikula kornizë për Montuesin e Mekatronikës (BIBB) ([link](#))

Dokumentet ligjore

- Akti i Trajnimit Profesional ([link](#))
- Akti i Kushtetutës së Punës ([link](#))

Burimet e uebit

- [GOVET](#)
- [BMBF](#)
- [BIBB](#)

Kontaktoni për pyetje të mëtejshme

- govet@govet.international

VII. Kryesore

E Kaltër

Bota e Punës

Organizatrat e Odave

E Kuqe

Bota e Arsimit

**Partnerët Socialë (sindikatat
e punës dhe shoqatat e
punëdhënësve)**

Rinia / Kursantët

**Qeveria (federale dhe
shtetërore)**

Punëdhënës

Mbështetja e akterëve

Trajner brenda në kompani

Monitorimi i akterëve

Mësimdhënësi i shkollës AAP

Hulumtimi i AAP-së

**Bordi i eekzaminimit të AAP të
dyfishtë**

**Standardet e AAP-së së
dyfishtë**

**Certifikata e AAP-së në formë të
dyfishtë**

German Office for International Cooperation
in Vocational Education and Training

*Zyra pritëse për Bashkëpunimin
ndërkombëtar të Arsimit dhe Aftësisimit
Profesional*

Funded by

The
Federal Government

on the basis of a Decision
by the German Bundestag

GOVET - Zyra gjermane për bashkëpunim
ndërkombëtar në AAP në BIBB

Robert Schuman-Platz 3

D-53175 Bonn

govet@govet.international

Federal Institute for
Vocational Education
and Training